

Integrace uprchlíků na území ČR

Současná světová uprchlická krize ze začala rozvíjet již v polovině 70. let masovými odlivy uprchlíků z Vietnamu, Laosu a Kambodže, následovaná útoky z Afgánistánu, Libanonu a dalších zemích Afriky a Jižní Ameriky. Politické, etnické a náboženské perzekuce, doprovázené politickými a ekonomickými změnami příslušných zemí, způsobily, že počet odhadovaných uprchlíků ve světě vzrostl z 8 milionů v roce 1980 na 15 milionů v roce 1989 a na více než 27 milionů v roce 1995 (Castles, Miller 1998).

Podle definice užívané UNHCR a založené na individuální perzekuci zakotvené v Ženevské konvenci z roku 1951, se za uprchlíka považuje osoba, která byla nucena opustit svou zemi z odůvodněného strachu z perzekuce z důvodů rasových, náboženských a národnostních, pro své politické názory či pro své členství v určitých sociálních skupinách. Jak se ale ukazuje v poslední době, je tato nejvíce používaná definice, tvořící základ uprchlických legislativ většiny vyspělých zemí světa, již zastaralá a je všeobecnou snahou ji změnit a přizpůsobit aktuálním podmínkám (např. Drbohlav 1997; Castles, Miller 1998).

Největší masy současných uprchlíků pocházejí z Asie a Afriky, kde jich současně i valná část zůstává, a to nejčastěji v sousedních zemích, pro které představují velkou ekonomickou i ekologickou zátěž. Absolutně největší počet uprchlíků se vyskytuje na území Íránu a Pákistánu. Relativně však první příčky obsazují populačně menší země, jako např. Arménie, Guinea a bývalá Jugoslávie. Pokud se ale uprchlíci rozhodnou migrovat do vzdálenějších destinací (často i po několika letech strávených v sousedních zemích) směřují do bohatých a ekonomicky i legislativně (vzhledem k možnosti zisku azylu) příznivých zemí, zejména do Skandinávie, Německa a Velké Británie (Čermák, Drbohlav 2000). V těchto případech se ale nejedná řádově o miliony ale o desetitisíce osob.

Co do počtu uprchlíků a žadatelů o azyl zaujímalo Česko v rámci postkomunistických zemí střední Evropy v roce 1999 třetí místo za Maďarskem a Slovinskem (Čermák, Drbohlav 2000). Z geografického hlediska převládali na počátku 90. let v Česku žadatelé z Evropy (zejména Balkánu), na konci 90. let jich rozhodující většina pocházela z asijských zemí (především z Afgánistánu) a v roce 2001 se po třech letech znovu navýšil příliv uprchlíků z Evropy, konkrétně z Ukrajiny, Moldávie a Rumunska (www://mvr.cz/uprchlici/priz.html).

Z tabulky č.2 lze vyčíst, že již koncem třetího čtvrtletí roku 2001 byl 40tinásobně překročen počet podaných žádostí za rok 2000. Tento vývoj naznačuje i určitou možnost nárůstu uznaných azylů v ČR, což z vývoje posledního desetiletí nebylo zcela jasné. Česká republika se stále více stává zemí cílovou, a to zejména pro uprchlíky z bývalého Sovětského svazu. Na druhé straně je

APLIKACE DO VÝUKY

Ačkoliv migrace lidí má dlouhou historii, zdá se, že klíčovou roli v jejich rozvoji sehrála mimo jiné koloniální politika. V Africe způsobilo zavedení zdanění, spolu se vznikem nových měst, dolů a plantáží, rozsáhlé migrace námeznicích dělníků. Např. z Burkiny Faso směřovaly tisíce sezonních dělníků do Ghany a Pobřeží slonoviny na pomoc při sklizni kakaa. Sezonní migrace je známá také z jiných částí světa, např. při sklizni cukrové třtiny v severozápadní Argentině tradičně pomáhají dělníci z nedaleké Bolívie.

Jiným známým příkladem migrací je stěhování lidí z venkova do měst. Většina velkých měst méně rozvinutých zemí je obklopeno přelidněnými chudinskými čtvrtěmi zvanými slumy, favely apod. (viz. také obrázek na druhé straně obálky). Např. populační velikost Mexico City vzrostla během 80. let ze 14 milionů na 19 milionů, a to především v důsledku migrací.

Podle POTTER, R. B. a kol. (1999): *Geographies of Development*. Longman, New York, 312 s.

Uprchlíci jsou lidé, kteří opustili svoji domovskou zemi kvůli perzekuci nebo pocitu perzekuce. Často je samozřejmě těžké určit nebo měřit míru perzekuce nebo prověřovat, že k ní skutečně došlo. Důvody odchodu uprchlíků nemusí být jen politické, ale také environmentální (přelidnění, přírodní katastrofy), nebo netolerance části společnosti vůči jiné skupině. Podle Vysokého komisiáru pro uprchlíky OSN je na světě něco mezi 15 a 30 miliony uprchlíků. Většina uprchlíků pochází z Afriky, jihovýchodní Asie a ze Středního Východu. Od roku 1989 roste počet uprchlíků z východní Evropy.

Příkladem konfliktu ve východní Evropě, který způsobil útek mnoha obyvatel do exilu, je válka v Kosovu. Většina uprchlíků z Kosova odešla do sousedních zemí (do Albánie 370 000, do Makedonie 165 000, do Černé Hory 51 700, do Srbska 50 000). Ze západoevropských zemí přijalo nejvíce Kosovů Německo (9 974), Británie (330) a Francie (1 922) argumentovaly svoji pomocí na místě, přímo v Kosovu. Ostatní země přijaly následující počet kosovských azylantů: Rakousko – 976, Belgie – 848, Bosna a Hercegovina – 24 300, Chorvatsko – 188, Česko – 115, Finsko – 481, Island – 23, Nizozemsko – 1 001, Polsko – 635, Španělsko – 208, Švédsko – 444, Švýcarsko – 33, Turecko – 5 665

Otázky a úkoly:

1. Co víte o migracích Čechů za prací do zahraničí?
2. Zamyslete se nad předcházejícími čísly o kosovských azylantech, popř. je formou kartodiagramu vynesete do schematické mapy. Co ze srovnání vyplývá?

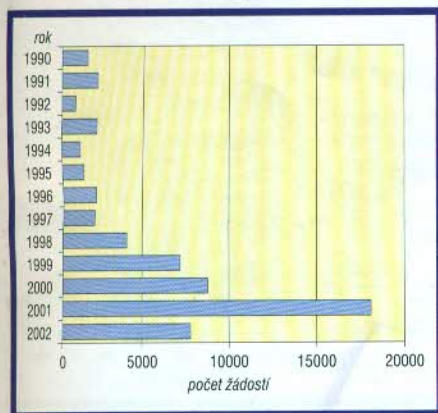
Foto 1: Přístavy jsou často prvními místy kontaktu migrantů s jejich cílovou zemí. Na obrázku jsou děti migrantů v lmském přístavu Callau.
Foto: B. Jansky

Tabulka 1: Kategorie cizinců s povoleným pobytem na území ČR k 31. 12. 2001

Kategorie	Počet
Cizinci s přechodným pobytem s vízem k pobytu nad 90 dní	140 978
Cizinci s trvalým pobytem	69 814
Cizinci s živnostenským oprávněním	64 000
Cizinci s pracovním povolením	40 097
Slováci registrovaní na úřadech práce	63 555
Žadatelů o azyl za rok 2001	18 087
Azylanti – cizinci s přiznaným azylem v roce 2001	83
Azylanti celkem	1 192

Zdroj: Horáková-Macounová 2002

Počet žádostí o azyl 1990–2002

Pozn.: Absolutní četnosti. Stav k 30. 11. 2002
Zdroj: MV ČR

však třeba zmínit také skutečnost, že zdaleka ne všechny osoby, které o azyl v Česku žádají, chtějí v naší zemi zůstat trvale.

Daleko významnější nárůst počtu žádostí o azyl může způsobit příliv uprchlíků v důsledku „relativně blízkého“ válečného konfliktu. Těmto uprchlíkům je pak ze zákona poskytována dočasná ochrana na našem území.

Integrace azylantů v ČR

Česká republika začala poskytovat azyl od roku 1990, a jak lze vyčíst z tabulky 2, největší podíl uznaných žádostí byl v prvních třech letech. Tento počáteční nárůst byl způsoben především zaváděním nových zákonů po roce 1990, kdy nebylo s touto problematikou ještě mnoho zkušeností (konkrétně se jedná o zákon č. 489/1990 Sb. o uprchlících). Tento „narychlo“ udělaný zákon měl za úkol upravit postavení cizinců, kteří začali vyhledávat po otevření hranic ochranu na našem území (tehdy ještě Československé federace) a vytvořit postupy pro přiznání postavení uprchlíka. V současné době je již v platnosti nový zákon č. 325/1999 Sb. o azylu, který mimo jiné zahrnuje i integrační program. Samotná integrace a integrační programy jsou však zaměřeny pouze na úspěšné žadatele o azyl, kterých bylo na konci roku 2002 v ČR 1 571.

Uprchlíci, kteří na území Česka požádají o azyl, mají vyčkat rozhodnutí ministerstva vnitra o udělení či ode-

pření azylu. Během této doby poskytuje stát uprchlíkům ubytování v táborech, stravu, lékařskou péči a dává jim k dispozici minimální finanční příspěvek. Uprchlíků jsou tedy zajištěny základní podmínky fyzické existence. Žadatelé o azyl však zůstávají v izolaci, a to jak ve smyslu technickém (ubytování v táborech), tak sociálním a kulturním. Přitom porozumění širšímu sociálnímu a kulturnímu prostředí, v němž se člověk nachází, možnost navazování kontaktů s osobami a institucemi tohoto prostředí, tedy společenské bytí, je konec konců také podmínkou lidské existence.

Jak vyplývá z výsledků výzkumu (STEM 2003), v obecné rovině se veřejnost staví k uprchlíkům (žadatelům o azyl) poměrně vstřícně. Většina dotázaných soudí, že uprchlíci by přijímání být měli, byť jen dočasně, a že český stát by jim měl zajistit základní existenční podmínky. Důvody k udělení azylu chápou respondenti mnohem šířeji, než stanoví azylový zákon. Většina respondentů je také ochotna uprchlíkům osobně pomoci, byť by to měl být jen příspěvek ve věcné sbírce, a zhruba polovina dotázaných vyjadřuje ochotu věnovat ve prospěch uprchlíků menší finanční částku.

Integrace azylantů je na makroúrovni podporovaná státem, mikroúroveň pak představuje pomoc nevládních charitativních organizací, které pomáhají přímo jednotlivcům či jejich rodinám v konkrétních záležitostech, jako je např. bezplatné po-

skytování sociálního a právního poradenství, pomoc při hledání vhodných integračních bytů apod. Nejvíce se stát podílí na integraci právní (ta je v podstatě vyřešena udělením azylu) a sociální, která představuje zejména pomoc při řešení bytové otázky. Za tímto účelem vznikl v roce 1994 tzv. státní asistenční program, který umožňoval azylantům získat především dlouhodobé legální bydlení. Tento program byl realizován na základě usnesení vlády č. 643 ze dne 17. listopadu 1993 a podle pravidel stanovených v instrukci MV ČR „O postupech okresních úřadů při zajišťování integrace osob s přiznaným postavením uprchlíka v České republice“ (další tři instrukce z února a října 1997 a února 1998 upravovaly tu původní). V roce 2000 se program přejmenoval na státní integrační, jenž se stal součástí nového zákona o azylu. Kromě bytové otázky je v programu začleněna možnost bezplatného kurzu českého jazyka, jehož nabídka musí být azylantovi učiněna nejpozději do 30 dnů ode dne udělení azylu.

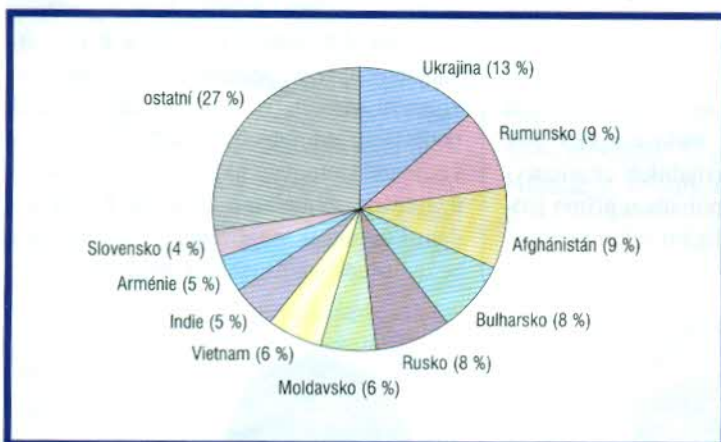
Nejvýznamnější náplní integračního programu je možnost nabídky bytů pro azylanty. Prostřednictvím MV jsou pak azylantům nabízeny byty v obecním, státním nebo soukromém vlastnictví, a to za následujících podmínek: byt musí být 1. nebo 2. kategorie s nájemní smlouvou na regulované nájemné, uzavřenou minimálně na dobu 10 let a 1 den. Okresní a magistrátní úřady pak průběžně předkládají nabídky bytů MV (kvar-

tálně, nejspíše k poslednímu kalendářnímu dni), které vybere pro obsazení bytu vhodnou rodinu. Následuje uzavření smlouvy, pokud s tím daná rodina či jednotlivce souhlasí, a dojde k převodu peněz na obec, popř. na soukromou osobu, neboť předmětem státní podpory v oblasti bytové jsou účelově vázané finanční prostředky (viz tabulka 3) ze státního rozpočtu: 150 tisíc Kč na uprchlíka (tj. nájemce bytu) a 50 tisíc Kč na každou další osobu s přiznaným postavením uprchlíka, která bude žít s nájemcem bytu ve společné domácnosti. Aby se zvýšil zájem obcí na nabídky vhodných bytů, přispívá stát ještě 100 tisíc Kč (za nájemce) a 10 tisíc Kč (na každou další osobu viz výše) na rozvoj infrastruktury obce.

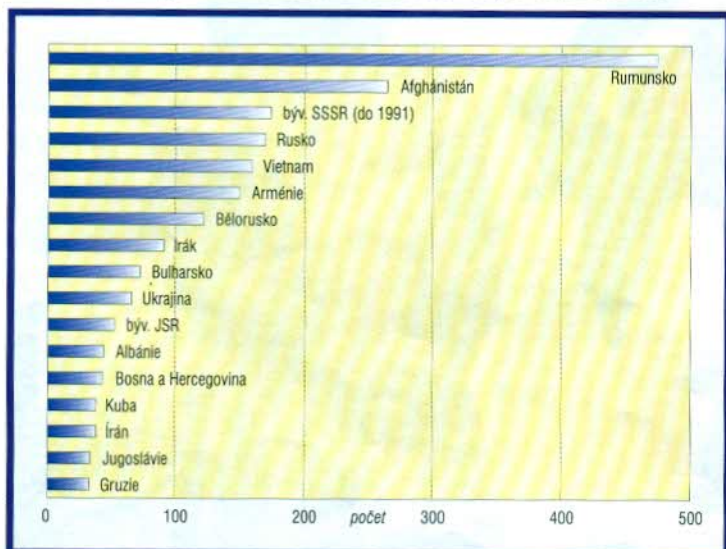
Při realizaci výše zmíněného programu pomáhá ministerstvu vnitra smluvně vázaná nevládní organizace, která partnery vybírá na základě výběrového řízení. V letech 1998–99 tuto činnost zastávala Poradna pro integraci. Výsledkem byl nárůst počtu uzavřených nájemních smluv na integrační byty (Ditrychová, Machová 2001).

Struktura žadatelů o azyl podle státní příslušnosti 1990 – srpen 2003

Zdroj: MV ČR

Nejčastější státní občanství azylantů 1990 – srpen 2003

Zdroj: MV ČR

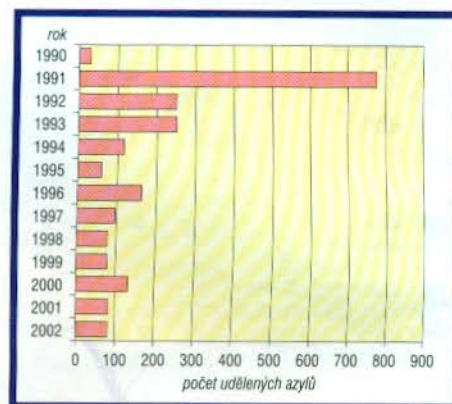
Do kategorie imigrantů majících možnost využít integrační program spadá poměrně malý a specifický okruh cizinců z Bosny a Hercegoviny, kteří se vzhledem ke svým závažným zdravotním postižením nemohli vrátit zpět do vlasti k 30. 9. 1997, kdy byl také ukončen statut dočasněho útočiště. Těmto osobám, stejně jako jejich rodinným příslušníkům, byl na základě vládního usnesení povolen trvalý pobyt. Sběstačným zdravotně postiženým osobám nebo osobám v doprovodu rodinných příslušníků je státem zajištěno samostatné bydlení za stejných podmínek jako azylantům a krajanům. Je třeba zdůraznit, že šlo v tomto případě o jednorázový projekt (odpovídající zvláštní a složité situaci těchto imigrantů), týkající se asi 100 osob.

Na Přírodovědecké fakultě UK v Praze bylo v roce 2001 uskutečněno mezi azylanty v ČR dotazníkové šetření, které (ač nereprezentativní svým výběrem respondentů z důvodu ochrany osobních dat azylantů) mělo získat kvalitativní poznatky o životě cizinců s přiznaným azylem a současně poukázat na míru jejich integrace (tj. začlenění) do majoritní české společnosti.

Pro přehlednost se zde z tohoto dotazníkového šetření uvádějí pouze stručné výsledky, které byly doplněny o další poznatky získané z podobného šetření v roce 1998 (Uprchlíci v ČR, Poradna pro integraci).

1. Prohibující integrace azylantů je poměrně úspěšná. Většina respondentů má zájem integrovat se do české společnosti a zůstat zde natrvalo. Fakt, že přes polovinu z nich již obdržela české občanství a 70 % se chce zde asimilovat (kulturní i jazykové splynutí s majoritním obyvatelstvem) to jen potvrzuje. Významným prvkem je přitom znalost češtiny,

Počet udělených azylů 1990–2003

Pozn.: Absolutní četnosti. Stav k 30. 11. 2002
Zdroj: MV ČR

kteřá se z výsledků šetření jeví jako poměrně dobrá (pouze 12 % má problémy „velké“). Je však třeba upozornit na subjektivní povahu položených otázek i následných odpovědí.

Neznalost jazyka vede k problémům na úřadech a horšímu přístupu k pracovnímu trhu (téměř 40 % respondentů je nezaměstnaných a 40 % zaměstnaných je nespokojeno se svým současným pracovním místem, resp. nižší pozicí než na jakou byli zvyklí v zemi původu). Jazykové kurzy by tedy měly být klíčem k lepšímu zaměstnání i lepší životní úrovni. Azylanti mají ze zákona k těmto kurzům zabezpečen přístup, často s nimi po odchodu z integračního střediska ale skončí. Podle studie z roku 1998 záleží úspěšnost v kurzech na jednotlivcích a na jejich osobních a profesních ambicích.

Zájem azylantů o dění v ČR dokazuje vysoká sledovanost politické situace v zemi, jejich kontakty s majoritní populací a návštěvnost kulturních událostí. S tím souvisí i vysoký podíl těch, kteří dodržují české svátky a tradice (úplně nebo částečně 85 %), stejný podíl si ale drží i své původní svátky. Nejčastějším kulturním přínosem azylantů do Česka je jejich stravování, knihy, náboženství, hudba a písně.

2. Státní integrační program zaměřený na podporu bydlení je pro uprchlíky významným příspěvkem státu v získání finančně výhodného bytu či domu (regulované nájemné a smlouva na deset let). Z dotazovaných azylantů se 42 % vyjádřilo o svém současném bydlišti a jeho okolí kladně, čtvrtina z nich by se již stěhovat nechtěla. Více než polovina azylantů by však volila v případě možnosti velké město nad 100 000 obyvatel, nejčastěji Prahu a Plzeň, které jsou především svázány s lepší nabídkou zaměstnání. Nevýhodou nabízených bytů totiž je, že se nacházejí velmi často v sídlech s nízkou dostupností služeb (perifernost sídel, převážně o veli-

ZAJÍMAVÉ INFORMACE

Podle Ravensteina mají migrace následující obecné charakteristiky:

- většina migrantů se přesouvá na krátké vzdálenosti, neboť lidé v důsledku omezených technologií, dopravy a komunikační vědi spíše o místních příležitostech
- migrace probíhá na různých úrovních – např. z venkova do malých měst, z větších měst do metropolí atd.
- kromě pohybu do velkých měst existují i protisměrné pohyby, neboť bohatí se stěhují z urbanizovaných oblastí a dojíždějí z venkovského zázemí
- migrace na dlouhou vzdálenost zpravidla směřují do velkých měst, protože lidé ve vzdálených místech znají spíše situaci ve městech
- obyvatelé urbanizovaných oblastí migrují méně než obyvatelé venkova
- na krátké vzdálenosti migrují více ženy než muži, což souvisí se založením manželství, popř. s nižším sociálním statutem žen
- intenzita migrace narůstá s technologickým pokrokem (zlepšení v oblasti dopravy a spojení, šíření informací)

NELEGÁLNÍ MIGRACE

Nelegální migrace je dnes většinou vyspělých zemí vnímána jako největší hrozba migrace. Pod pojmem nelegální migrace rozumíme případy nelegálního vstupu osob přes státní hranice na území daného státu a případy nedovoleného způsobu opuštění státu. Patří sem ale i případy nelegálního pobytu, kdy dochází k nelegální migraci porušováním pobytového režimu, tj. když cizinci vyprší doba povoleného pobytu a nevycestuje anebo využije turistické vízum k zaměstnání. Nelegální migrantů jsou často totožní s nelegálními pracovníky (Horáková, 2001). Podle expertů z úřadů práce je v ČR nelegální zaměstnávání cizinců častější než nelegální zaměstnávání občanů ČR. Jedná se zejména o sezónní práce, málo kvalifikované s nízkými mzdami, neboť konkurenceschopnost a zisk závisí na nákladech. V souvislosti s poklesem zaměstnanosti v priméru a v sekundéru ve vyspělých zemích roste zaměstnanost nelegálních migrantů v terciéru (zdravotnictví, úklid, práce ve školství aj.). Nelegálně zaměstnávání cizinců jsou ve většině případů mladí lidé do 40 let (studie OECD, Garson, 2000). Při odhadování objemu nelegální migrace se vychází z počtu zadržovaných osob na hranici a ze soudních žalob, zachycujících výpovědi zadržovaných nelegálních migrantů. Informace je též možné čerpat např. z kontrol nelegálního zaměstnávání uvnitř republiky, z kvalitativně zaměřených studií různých organizací či institucí apod.

Podle již zmíněných metod lze odhadnout současný počet nelegálních migrantů v ČR (na konci roku 2000) někde mezi 295 000 a 335 000. Z tohoto počtu je přibližně 165 000 nelegálně zaměstnaných, 30 000 jako jejich doprovod a 100 000–140 000 tranzitních migrantů. Nejvíce nelegálních migrantů v ČR pochází ze zemí bývalé Jugoslávie, Rumunska, Bulharska a Afghánistánu. Například v hlavním městě Praze a okolí bylo na konci roku 2000 oficiálně registrováno okolo 58 000 cizinců. Pokud bychom toto číslo navýšili přibližně o 80 000, pak bychom dostali reálnější představu o skutečném počtu pobývajících cizinců. V polovině 90. let bylo odhadováno, že cizinci v Praze představují asi 10 % celkové populace Prahy (Čermák et al., 1995). Z výzkumů vyplývá, že v Praze a nejbližším okolí je nejvíce cizinců ze Severní Ameriky, Západní Evropy a Číny. Ukrajinci a tranzitní migranti se vyskytují na celém území ČR (Drbohlav 2003).

Eva Janská

kosti do 5 000 obyvatel), s malou nabídkou příležitostí na trhu práce, a tím i s nižšími rodinnými příjmy. Právě nedostatek materiálních zdrojů se u respondentů jeví jako nejproblematičtější.

3. Důležitým aspektem integrace jsou vzájemné vztahy azylantů a majoritní společnosti. Významnou roli přitom hraje postoj místních, kteří integraci mohou usnadňovat (např. velmi přátelské vztahy se sousedy v panelovém domě má rodina z Běloruska. Čestí sousedé jim pomáhají při řešení některých jazykových problémů (vyplňování formulářů apod.), při orientaci na spotřebním trhu (při nákupu a výběru zboží). Někteří jim poskytli i předměty potřebné pro domácnost. Hovoří spolu a navzájem se navštěvují, což dotyčné rodině jistě pomáhá při jejím začleňování do majoritní společnosti) anebo zhoršovat (např. černošská rodina z Ghany dostala nabídku na přestěhování se z bytu v Ústí nad Labem do opraveného rodinného domku v jiném, menším městě, kde se stala terčem závisti a rasistických nálad. Dětem se ve škole spolužáci posmívají, na popelnici jim malují rasistická hesla, házejí kameny do oken, manželka azylanta zde nemá odpovídající zdravotní péči jakou měla v předešlém místě (podle její výpovědi) apod.). Je tedy zřejmé, že program by potřeboval „zkvalitnit“ (také Dytrichová, Machová 2001), a to zejména zajištěním větší flexibility výběru bytu podle potřeb azylanta (rozdělení rodiny, odpovídající možnosti azylanta na trhu práce, seznámení se s lokalitou a postojem občanů k příchodu azylantů atd.). Na druhé straně je ale zřejmé, že se stát nemůže u každé rodiny donekonečna ptát, co by jim vyhovovalo, neboť dokonalý byt a vhodné zaměstnání není možné zajistit pro každého z 1 278 osob s postavením uprchlíka (na tomto místě je třeba zdůraznit všeobecný nedostatek bytů a pracovních příležitostí u nás obecně). Při řešení pomoci jednotli-

vým rodinám azylantů tak sehrávají významnou roli nevládní organizace (př. PPI, OPU).

Role institucí (např. ministerstvo vnitra, obecní úřady, nevládní organizace apod.) se ukázala ve většině případů jako kladná, problémy nastávají zejména na úřadech při vyplňování dotazníků a formulářů.

Na závěr lze konstatovat, že integrace azylantů je ze strany státu a jeho programu z velké části vyřešena a oproti integraci jiných typů cizinců-imigrantů je poměrně úspěšná. Podmínky jsou dané a záleží na azylantovi samém, do jaké míry jich využije. Nejčastějším problémem azylantů je zisk odpovídajícího pracovního místa a s tím spojená znalost českého jazyka. S řešením jednotlivých složitějších případů pak nemalou měrou pomáhají hlavně nevládní organizace.

Eva Janská

katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, PŘF UK Praha

Literatura:

CASTLES, S.; MILLER, M. J. (1998): The Age of Migration. 2nd edition, MacMillan Press Ltd. London, 336 s.
 DRBOHLAV, D.; ČERMÁK, Z. (2000): Migrace jako bezpečnostní faktor současnosti. PŘF UK Praha, Katedra sociální geografie a regionálního rozvoje, Praha, 116 s.
 DRBOHLAV, D. (1997): Integration of International Migrants and refugees.
 GARSON, J. P. (2000): Where do illegal migrants work? OECD OBSERVER, February.
 PPI (prosinec 1998): Uprchlíci v ČR. Dotazníková sonda, Praha, 36 s.
 DITRYCHOVÁ, L.; MACHOVÁ, B. (2000): Integrace uprchlíků v oblasti bydlení potřebuje změnu. Veřejná zpráva č. 15, vydal, kde, s. 24–25.
 HORÁKOVÁ, M., POLÍVKA, M. (2001): Nelegální zaměstnávání cizinců jako překážka v jejich zájmové integraci na trhu práce. Výsledky šetření na úřadech práce v ČR, VÚPSV, Praha, s. 35
 JANSKÁ, E. (2002): Adaptace cizinců v České republice. Disertační práce. PŘF UK Praha, Katedra soc. geografie a regionálního rozvoje, Praha, 118 s.
 Názory české veřejnosti na uprchlíky (2001–2001). Výzkumná zpráva. STEM, Praha, 2003, 31 s.

Tabulka 2: Vydané finanční prostředky, počet smluv a počet osob evidovaných v zapojení se do státního integračního programu v ČR podle bývalých krajů

	1994	1995	1996	1997	1998	1999	2000	Celkem
Počet smluv	22	48	15	20	28	44	30	207
Počet osob	84	120	44	56	65	110	48	557
Kraj								
Středočeský	7	16	3	21	19	19	26	111
Jihočeský	9	4	4	0	0	2	0	19
Západočeský	19	17	17	0	2	6	5	66
Východočeský	14	4	7	0	6	6	3	40
Severočeský	4	31	3	14	28	58	21	159
Jihomoravský	31	9	7	21	6	13	19	106
Severomoravský	0	39	3	0	4	6	4	56
Celkově vynaložená částka (v mil. Kč)	6,278	12,142	3,63	5,43	9,12	15,06	9,69	61,35

Zdroj: Odbor azylové a migrační politiky MV ČR